

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501

Ügyszám: 182/2010/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

114/2011. (IV. 13.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2010. április 23-án előterjesztett **panaszát** a 2011. április 13-án – Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében - megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Sz. városi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos 2010. április 23-án, postai úton terjesztette elő a panaszát, amelyben előadta, hogy panasszal kíván élni a Gy. Települési Rendőrkapitányság rendőrei által vele szemben 2010. április 3-án foganatosított intézkedések miatt.

1) Az említett napon 19 óra 30 perc körül a panaszos elfogyasztott három üveg sört és 3 cl tömény italt a helyi sörözőben, majd onnan 20 óra 10 perc körüli időben távozott. Kerékpárját a járdán tolvaj hazafelé indult, de csupán mintegy hét méterre távolodott el az épülettől, amikor egy rendőrségi gépkocsival, az útról ráhajtván a járdára két rendőr állta útját.

A panaszost a rendőrök – S. és D.– igazoltatták, amivel kapcsolatosan megjegyzi, hogy az igazolványát durva és arrogáns stílusban kérték. Az intézkedés során D. a panaszos arcát

---

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

csipkedte, a panaszt szidalmazta és lökdöste. Ezek után „rendkívül erőszakos” módon beültették a szolgálati gépkocsi hátsó ülésére, és rázárták az ajtót, majd az első ülésre beült D. is, és utasította S., hogy a panaszos kerékpárját törje össze. Ennek megfelelően S. „kitaposta a hátsó kereket”, majd a panaszos hallotta, hogy D. azt mondja „most már bevihetjük”.

A helyi rendőrőrs udvarára érve a panaszos kiszállt a szolgálati gépkocsiból, ekkor azonban a rendőrök bántalmazni kezdték: ököllel „nekimentek” és rugdosták. A panaszos a földre rogyott, amelyet követően kezeit a rendőrök megbilincseltek, és felváltva, mintegy 4-5 percen keresztül rugdosták. Végül „további verés közepette bevonszolták” az épületbe, ahol közel 40 percen keresztül papírokat töltöttek ki, míg a panaszos megbilincselve várakozott. Az elkészült iratokat a panaszossal nem írták alá, hanem átszállították az orvosi ügyeletre vérvétel céljából. Itt levették a panaszos kezeiről a bilincset, és a rendőrök útnak szólították.

A vérvételt követően a panaszossal számos dokumentumot írtak alá, amelyek tartalmát nem engedték megismerni. A panaszos kérte továbbá az ügyeletes orvost, hogy vegyen látéletet a sérüléseiről, az orvos azonban „ügyeleti munkájára való hivatkozással” a kérésnek nem tett eleget, ellenben arra kérte a panaszt, hogy várja meg a váróteremben.

A rendőröktől ugyanekkor a panaszos azt kérte, hogy az általa aláírt iratokból adjanak át neki egy példányt, amit a rendőrök megtagadtak, ezt követően pedig távoztak.

A panaszos mindezek után várt egy ideig az ügyeletes orvosra, de nagy fájdalmai voltak, ezért kb. 30 perc után haza indult.

2010. április 6-án, egy keddi napon a panaszos felkereste házi orvosát, mivel még mindig fájdalmai voltak, és rosszul érezte magát. Az orvos beutalta röntgenre, ami alapján utóbb megállapíthatóvá vált, hogy komoly mellkasi sérülései keletkeztek, jobb oldali egyik bordája eltört, és folyadék került a tüdejébe „a módszeres rugdosás és verés eredményeként”. A röntgenfelvétel alapján a panaszt a kezelő szakorvos arról tájékoztatta, hogy hivatalból feljelentést tesz a rendőrök ellen.

A panaszos sérelmei közt említi, hogy sérülései miatt a munkáját sem tudja végezni, ami azért is kétségbe ejtő számára, mert az orvos 4-5 hét gyógyulási periódussal számolt az esetében, de az sem volt kizárható, hogy az egészségét ennél is hosszabb idő alatt nyerheti csak vissza.

Beadványához a panaszos csatolta az orvosi vizsgálatok dokumentációját, megjegyzi azonban, hogy olyan személyeket, akik a történetet tanúsítják, nem tud megnevezni.

A fentiek alapján kéri, hogy ügyében a Testület folytasson vizsgálatot. Hozzáfűzi, hogy anyagi lehetőségei korlátozottak, és jogi képviselőt nem tud igénybe venni, úgy véli azonban, hogy törvénytisztelő állampolgárként jogában áll jogorvoslással élni a két rendőr „brutális” fellépése miatt. A panaszos megjegyzi továbbá, hogy soha nem volt a hatóságokkal komolyabb összetűzése, nem volt büntetve sem, a két rendőr által okozott károkért azonban a megfelelő eljárás keretében anyagi ellentételezésre is igényt tart.

2) A panaszos a Testület rendelkezésére bocsátotta a Városi Egészségügyi Intézményben kiállított mellkasi röntgenfelvételt. A dokumentum szerint a „jobb oldalon latero-dorsalisán

bennük harántújjnyi pleuralis folyadék”, „bal oldalon lateralisán minimálisan több fluidum látható”, „jobb oldalon a XI. borda hátsó ívén 3 mm-es diastasisal és dislocatioval járó fractura ábrázolódik”, „a jobb VIII-IX. bordák elülső ívén törés utáni állapot észlelhető”. A vizsgálatot 2010. április 6-án végezték el.

A B. városi Kórház – Rendelőintézetben 2010. április 7-én elvégzett vizsgálat a panaszosnál bordatörést állapított meg, amely sérülés 8 napon túl gyógyul. A vizsgáló orvos a mellűrben lévő folyadék gyülem miatt további kontroll röntgenvizsgálatok szükségességét állapította meg.

II.

1) A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez, és kérte a panasz kivizsgálásához szükséges iratok és információk rendelkezésre bocsátását.

A Megyei Rendőr-főkapitányság Ellenőrzési Szolgálatának vezetője válaszelevelében arról nyújtott tájékoztatást, hogy megítélése szerint a panaszos beadványa nem rendőri intézkedés elleni panasznak tekinthető, mivel a panaszos bűncselekmény elkövetésével vádolta meg a rendőröket, ezért a rendőr-főkapitányság az ügyben vizsgálatot nem folytat, és a Testület megkeresését továbbította az eljáró Gy. Városi Nyomozó Ügyészségnek.

2) Tekintettel arra, hogy a Testület megkeresésére a rendőrségtől ezt követően érdemi válasz nem érkezett, a Testület tanácsadója telefonon kért felvilágosítást az ügygel összefüggésben. A Megyei Rendőr-főkapitányság Ellenőrzési Szolgálatára arról nyújtott tájékoztatást, hogy az ügygel kapcsolatos valamennyi iratot az eljáró ügyészségnek küldték meg, ezért a Testület megkeresésének nem áll módjában eleget tenni.

3) Ezt követően a Testület tanácsadója telefonon kereste meg a Gy. Városi Nyomozó Ügyészséget, ahol az eljáró ügyész ugyancsak arról nyújtott tájékoztatást, hogy a Testület megkeresésére válaszul nem áll módjában iratokat küldeni, csupán annyit közölhet, hogy az ügyben vádemelésre még nem került sor.

4) A Testület ezek után újabb megkereséssel élt a rendőrség felé, és kérte megküldeni az ügygel összefüggésben keletkezett, és a panasz elbírálásához nélkülözhetetlen iratokat. A rendőrség által ez alkalommal rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatók.

a) A Sz. Városi Rendőrkapitányság vezetőjének 2010. október 15-én kelt levele arról számol be, hogy a Testület által a rendőrségnek megküldött iratok alapján bűncselekmény elkövetésének gyanúja volt megállapítható, ezért az eljáró rendőrökkel szemben a kapitányságvezető a Gy. Városi Nyomozó Ügyészségen eljárást kezdeményezett, azzal párhuzamosan pedig fegyelmi eljárást indított. Utóbb, mivel a Gy. Városi Nyomozó Ügyészség az eljárása során rongálás szabálysértését is vélelmezte, az alapügyről leválasztva ebben a körben is büntetőeljárás, valamint fegyelmi eljárás indult. A fegyelmi eljárásokat az ügy jogerős befejezéséig a rendőri szerv felfüggesztette.

A Gy. Városi Nyomozó Ügyészség később arról tájékoztatta a rendőrséget, hogy az említett ügyekben vádat emeltek a Gy. Városi Bíróságon.

A kapitányságvezető közlése szerint arra tekintettel, hogy a két rendőrrel szemben a büntetőeljárás jelenleg is folyamatban van, nem áll módjában az intézkedéskor keletkezett iratok megküldésén kívül további kivizsgálást lefolytatni.

A panaszos által elkövetett szabálysértés miatt folyamatban lévő ügy iratai szintén a bíróságra kerültek a folyamatban lévő büntetőügy miatt.

A kapitányságvezető arra is felhívta a figyelmet, hogy a csatolt iratok a Testület megkeresésekor az ügyészségnél is rendelkezésre álltak, amely körülményt a mellékletek egyértelműen alátámasztják.

b) A rendőrség a Testület rendelkezésére bocsátotta a panaszos előállításáról 2010. április 3-án készített jelentést két példányban.

Az irat rögzíti, hogy a sérelmezett intézkedésre 2010. április 3-án 20 órakor került sor, az eljáró rendőrök, S. r. törm. és D. r. őrm. a panaszossal szemben a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 33. § (2) bekezdés c) pontja alapján előállítást, a 31. § (1) bekezdése alapján ruházat átvizsgálást, a 47. § értelmében vett testi kényszert, és a 48. § d) pontjára figyelemmel bilincset alkalmaztak. Eljárásuk során figyelemmel voltak a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 44. § (1) bekezdésében, a 40. § (2) bekezdés c) pontjában, az 59. és a 60. §-aiban foglalt rendelkezésekre.

A panaszost a rendőrök a jogellenes magatartás abbahagyására előzetesen felszólították. A kényszerítő eszközöket a rendőrök az utcán alkalmazták, azok alkalmazására a panaszost szintén előzetesen figyelmeztették. Az intézkedés során sérülés nem történt, anyagi kár nem keletkezett.

Az intézkedés alapjául szolgáló eseményeket a jelentés a következőképpen rögzíti. A rendőrök az említett napon 20 órakor észlelték, hogy a panaszos a B.-Zs. és a J. utak kereszteződésében lévő kocsmából kijön, majd kerékpárjára felülve, az úttal párhuzamos járdán elindul a B.-Zs. úton a F. út irányába. A rendőrök a panaszost kb. három méter megtétele után állították meg, és vonták intézkedés alá. Mivel a panaszos leheletén alkoholszagot éreztek, vele szemben LION típusú alkoholszondát kívántak alkalmazni, a panaszos azonban a szondát nem volt hajlandó megfűjni. Ezt követően a rendőrök közölték a panaszossal, hogy előállítják a rendőrségre, aminek hallatán a panaszos agresszívvá vált, hangosan kiabálni kezdett, és szidalmazta a rendőröket.

A rendőrök a panaszost beültették a szolgálati gépkocsiba, és beszállították a helyi rendőrségre. A rendőrség épületéhez érve a rendőr a járművet leállította, majd a jobb hátsó ajtót kinyitva, felszólította a panaszost, hogy szálljon ki. A panaszos ekkor újra „agresszívvé vált, és ellenállt”. A rendőrök kollégáik segítségét kérték, és „együttes erővel, testi kényszer alkalmazásával” a földre szorították, majd megbilincseltek a panaszost, aki ezt követően együttműködő magatartást tanúsított.

Az őrsről a panaszost az orvosi ügyeletre szállították vér-, illetve vizeletvétel céljából, az ügyeletes orvos a vért először 21 órakor, majd 21 óra 6 perckor vette le. Megállapítása szerint a panaszos enyhén ittasnak minősült.

A jelentés rögzíti, hogy az eljáró rendőrök a panaszossal szemben szabálysértési feljelentést tesznek. Szintén tartalmazza az irat, hogy a panaszos szabadon bocsátására 2010. április 3-án 21 óra 15 perckor került sor.

A jelentéshez csatolt, 2010. április 6-án kelt parancsnoki vélemény megállapításai szerint a panaszossal szembeni rendőri fellépés szükséges, jogszerű, szakszerű és arányos volt.

c) A rendőrség – három példányban – megküldte a panaszos orvosi vizsgálatáról rögzített ambuláns lapot. A dokumentum rögzíti, hogy a panaszos az orvosi vizsgálatra saját lábán, rendőri kísérettel, sérülés- és panaszmentesen érkezett vér- és vizeletvételekre. Az orvos enyhe alkoholos leheletet tapasztalt, a panaszos térben és időben tájékozott volt, az újj-orr próbát jól teljesítette, egyensúlyvesztés nem fordult elő. Az orvos a vizeletet és a vért levette. A vizsgálat időpontja 20 óra 50 perc volt.

d) A panaszos előállításának időtartamáról kiállított igazolás szerint az intézkedésre az Rtv. 33. § (2) bekezdés c) pontja alapján került sor. A szabadságkorlátozás 2010. április 3-án 20 órától 21 óra 15 percig tartott.

Az iraton a panaszos aláírásával igazolta, hogy abból egy példányt átvett, az előállítás ideje alatt sérülése nem keletkezett, a rendőri intézkedés módjával szemben panasszal nem élt, hozzátartozó vagy képviselő értesítését nem kérte, élelmezést nem kapott, továbbá jogairól, kötelezettségeiről és a jogvédő szervezetek elérhetőségeiről tájékoztatták.

e) Az iratokhoz mellékelte nyilatkozatot a panaszos 2010. április 3-án 20 órakor töltötte ki. Azon úgy nyilatkozott, hogy előállítása során szóban és írásban jogairól, illetve kötelezettségeiről tájékoztatták; nincs olyan egészségügyi problémája, amely meghatározott időközönkénti étkezést tesz szükségessé; nem kér élelmet arra az esetre, ha a fogvatartás ideje az öt órát meghaladja, és élelmet nem is vett át; nem maradt felügyelet nélkül gyermeke, ingó vagy ingatlan vagyona nincsen; az előállításról nem kéri hozzátartozó értesítését.

f) A Testület rendelkezésére bocsátott további iratok – a Gy. Városi Nyomozó Ügyészség megkeresése, az ügyészségnek küldött levél tértivevénye, három darab előadói ív – a panaszeljáráásban felhasználható további információt nem tartalmaznak.

5) Mivel az intézkedő rendőröknek feltett kérdésekre a Testület a rendőrségtől a második megkeresést követően sem kapott kielégítő választ, a panaszost kérte meg arra, hogy a büntetőeljárás iratok közül bocsássa a Testület rendelkezésére a vádiratot, az ügyeletes orvos tanúvallomásának jegyzőkönyvét, amennyiben őt tanúként meghallgatták, ezen túl az eljárás során készült igazságügyi orvosszakértői véleményt, illetve ha volt olyan nem rendőr tanú, akit kihallgattak az eljárásban, a vallomásáról készült jegyzőkönyvet. A panaszos ígéretet tett arra, hogy az iratokat az eljáró hatóságtól beszerzi, és a Testületnek megküldi.

A Testület munkatársa több alkalommal vette fel telefonon a kapcsolatot a panaszossal arról érdeklődve, hogy sikerült-e beszereznie az iratokat, amelyek megküldésére ígéretet tett, illetve hogy mikor áll módjában és szándékában teljesíteni a Testület kérését. A panaszos végül a 2011. március 7-én folytatott telefonbeszélgetés során jelezte, hogy nem áll szándékában az iratok beszerzése, és kéri, hogy a Testület eljárását azok hiányában folytassa le.

III.

A Testület a panasz eljárás keretében vizsgálta a panaszos igazoltatásának és előállításának jogszerűségét, értékelte az előállítás időtartamának arányosságát, a testi kényszer alkalmazásának és a bilincs használatának indokoltságát, a panaszos szállításának és kísérésének körülményeit, kerékpárjának megrongálását, valamint az intézkedés során a rendőrök által alkalmazott hangnemet.

Az eljárás során a Testület megállapította, hogy a panaszolt intézkedések érintették a panaszosnak a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 2. §-ának (1) bekezdésében foglalt jogállamiság elvéből levezethető tisztességes eljáráshoz, az 54. § (1) bekezdése szerinti emberi méltósághoz, az 55. § (1) bekezdésében rögzített személyi szabadsághoz és az 59. § (1) bekezdése szerinti személyes adatok védelméhez való alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) A Testületnek érdemi vizsgálatát megelőzően abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a panasz előterjesztésére határidőben került-e sor.

Az Rtv. 93. §-ának (1) bekezdése értelmében a Testülethez a panaszt az intézkedéstől, ha pedig a panasz előterjesztője az őt ért jogsérelemről később szerzett tudomást, ettől az időponttól számított nyolc napon belül lehet előterjeszteni.

A konkrét esetben a sérelmek jellegéből fakadóan nyilvánvaló, hogy a panaszos azokról az intézkedés időpontjában, vagyis 2010. április 3-án tudomást szerzett, így a panasz előterjesztésére nyitva álló határidő a Testület eljárásában 2010. április 12-én – mivel április 11. vasárnapi nap volt – letelt.

A Testület ugyanakkor azokban az esetekben, amikor felmerül a beadvány késedelmes előterjesztése, vizsgálja, hogy a rendőrség eleget tett-e az intézkedéssel szemben igénybe vehető jogorvoslati lehetőségekre vonatkozó tájékoztatási kötelezettségének.

Az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdése ugyanis úgy rendelkezik, hogy „az V. és VI. Fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről”. A Testület ugyanakkor több ügy kapcsán tapasztalta, hogy az eljáró rendőrök az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdésében foglalt tájékoztatási kötelezettségük teljesítése során rendszeresen elmulasztják, hogy említést tegyenek a Testülethez fordulás lehetőségéről.

Amennyiben a Testület konkrét ügyben úgy ítéli meg, hogy a panaszt a rendőrség nem tájékoztatta megfelelően az Rtv. 92. §-ában biztosított jogorvoslati jogra vonatkozó választási lehetőségről, vagyis nem nyújtott felvilágosítást arról, hogy kérheti panaszának a Testület általi vizsgálatát is, az ügyben igazolási kérelem terjeszthető elő. A rendőrség mulasztása ugyanis nem értékelhető a panaszos terhére, a rendőri tájékoztatás elmaradása esetén ezért a Testület kimentettnek tekinti a panasz előterjesztésének késedelmét. Az ezzel ellentétes értelmezés oda vezetne, hogy az eljáró rendőr adott esetben a saját felróható magatartására – jogsértő mulasztására – tekintettel mentesülhetne a panasz eljárásból fakadó felelősségre vonás alól.

A Testület a konkrét esetben figyelemmel volt arra, hogy a panaszos szabadságának korlátozásával összefüggésben kiállított iratokon nem szerepelt tájékoztatás a jogorvoslati lehetőségekről, és a panaszos nem is nyilatkozott arról, hogy ilyen tartalmú tájékoztatásban részesült volna. (Az előállításról kiállított igazoláson csak arra utaló megjegyzés szerepel, hogy a panaszost a *jogvédő szervezetek* elérhetőségéről felvilágosították.)

A fentieket a Testület a panaszos késelemét kimentő körülményként értékelte, így a beadványt határidőben érkezettnek vette és érdemben vizsgálta.

2) A sérelmezett intézkedések vizsgálatokor különösen nehéz helyzetben volt a Testület, mivel a rendőrségtől a panaszosi sérelmek kivizsgálásához szükséges információkat többszöri próbálkozás ellenére sem sikerült beszereznie, a rendőrök a Testület által feltett kérdésekre nem voltak hajlandók választ adni. Ugyanakkor a panaszos sem szerezte be azokat az iratokat, amelyekhez pedig – a büntetőügy sértettjeként – az ügyészségi nyomozás lezárulása után hozzáférhetett volna.

Ennek eredményeként a Testület az intézkedés-sorozat egyes elemei kapcsán tapasztalt ellentmondásokat nem volt képes feloldani, és kénytelen volt arra a következtetésre jutni, hogy a rendőri fellépés jogszerűsége vagy jogszerűtlensége, és annak folytán a panaszos alapvető jogainak a megsértése nem megállapítható. Erre figyelemmel a Testület az alábbi megállapításokat teszi.

a) A Testület elsőként a panaszos igazoltatásának jogszerűségét értékelte.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rögzíti, hogy „a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak”. Az Rtv. előírásait a Szolgálati Szabályzat 3. §-ának (1) bekezdésében az alábbiakkal egészíti ki: „bűncselekmény vagy szabálysértés észlelése, valamint a közbiztonságot, a közrendet, az államhatár rendjét, a polgárok személyét vagy javait sértő vagy fenyegető veszélyhelyzet esetén, illetőleg ha ilyet hoznak tudomására, a rendőrt intézkedési kötelezettség terheli”.

A hivatkozott rendelkezések egyértelműen rögzítik, hogy a rendőr köteles intézkedést kezdeményezni, ha szabálysértő magatartást észlel. Jelen esetben a rendőrök a fellépés okaként azt adták elő, hogy a panaszos az említett napon este 20 óra körüli időben kijött egy kocsmából, majd felült a kerékpárjára, és az úttal párhuzamos járdán elindult. A rendőrök a panaszost kb. három méter megtétele után állították meg, és vonták intézkedés alá. A jelentés utal rá, hogy a rendőrök a panaszos leheletén alkoholszagot éreztek.

A rendőrség előadása alapján felmerülhetett a gyanú, hogy a panaszos magatartásával megsértette a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 54. § (1) és (2) bekezdésében foglalt rendelkezéseket („Kerékpárral a kerékpárúton, a kerékpársávon vagy erre utaló jelzés [...] esetében az autóbusz forgalmi sávon, ahol ilyen nincs, a leállósávon vagy a kerékpározásra alkalmas útpadkán, illetőleg – ha az út és forgalmi viszonyok ezt lehetővé teszik – a lakott területen kívüli úton, a főútvonalként megjelölt úton az úttest jobb széléhez húzódva kell közlekedni. Lakott területen levő olyan úton, ahol az úttest kerékpár közlekedésre alkalmatlan, továbbá ahol a (7) bekezdés a) pontja

szerint [főútvonalon 12. életévét be nem töltött személynek] tilos, kerékpárral a gyalogos forgalom zavarása nélkül és legfeljebb 10 km/óra sebességgel a járdán is szabad közlekedni.”) és 4. §-ának (1) bekezdésében rögzített előírást („járművet az vezethet, aki [...] a vezetési képességre hátrányosan ható szer befolyása alatt nem áll, és szervezetében nincs szeszes ital fogyasztásából származó alkohol”).

Felmerült tehát az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Szabs. r.) 42. § (1) bekezdése értelmében vett ittas vezetés (ittas vezetést követi el az, „aki nem gépi meghajtású járművet szeszes italtól befolyásolt állapotban vezet vagy hajt”), valamint az 54. § (1) bekezdése szerinti közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése [az követi el, „aki a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet 3. § (2) bekezdésében, 48. § (4), (7) és (9) bekezdésében, 48. § (12) bekezdés c) és d) pontjában, valamint 51. §-ában meghatározott rendelkezés megsértése kivételével a közúti közlekedés szabályait megszegi, ha a 42-51. § szerinti szabálysértés nem valósul meg”] szabálysértések elkövetésének gyanúja.

A fentieket tapasztalva döntöttek úgy a rendőrök, hogy a panaszost intézkedés alá vonják, és az Rtv. 29. §-ának első fordulatóban rögzített rendelkezés értelmében felszólították személyazonossága igazolására.

A 29. § (1) bekezdése rögzíti, hogy a rendőr a feladata ellátása során – egyebek mellett – igazolathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében kell megállapítani.

Kétségtelen, hogy a rendőrök által leírt magatartás alkalmas lett volna arra, hogy az igazoltatás jogszerűségét megalapozza.

A panaszos beadványában ugyan maga is elismerte, hogy korábban fogyasztott alkoholt, azt állította ugyanakkor, hogy a rendőri intézkedést közvetlenül megelőzően kerékpárját a járdán tolvá haladt, vagyis arra nem ült fel. A panaszos előadása tehát egyértelműen cáfolta, hogy a konkrét esetben a fent említett szabálysértéseknek akár a gyanúja is felmerült volna.

A Testület a rendőrség és a panaszos előadásában feltárt ellentmondást arra alkalmas eszközök és információk hiányában nem volt képes feloldani. Ennek következtében arra a megállapításra jutott, hogy az igazoltatás miatt a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő alapjogának a megsértése bizonyítottság hiányában nem állapítható meg.

b) Hasonló eredményre jutott a Testület a panaszos előállítása kapcsán is.

A rendőrök – előadásuk szerint – a panaszos leheletén alkoholszagot éreztek, ezért vele szemben LION típusú alkoholszondát kívántak alkalmazni, a panaszos azonban a szondát nem volt hajlandó megfűjni. Ezt követően a rendőrök közölték a panaszossal, hogy előállítják a rendőrségre. A rendőrök az előállítás jogalapjaként az Rtv. 33. § (2) bekezdésének c) pontját jelölték meg: a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, akitől bűncselekmény gyanúja vagy szabálysértés bizonyítása érdekében vizeletvétel vagy véralkohol-vizsgálat céljából vérvétel, valamint műtétnek nem minősülő módon egyéb mintavétel szükséges.

Figyelemmel arra, amit a panaszos az intézkedés előzményeivel összefüggésben állít – vagyis hogy a biciklijére nem ült fel, hanem csupán maga mellett tolt – és arra, hogy a felek előadásában mutatkozó ellentmondás már az igazoltatás indokoltságának vizsgálata során sem volt feloldható, a Testület az előállítás jogszerűségének kérdésében is eszköztelennek bizonyult. Egyik fél előadását sem tudta ugyanis elfogadni olyan értékűnek, amely az előállítás indokoltságát vagy indokolatlanságát kellően megalapozta volna.

Így a panaszos előállítása miatt személyes szabadsághoz való alapvető jogának a megsértése nem volt megállapítható.

c) A panaszos az igazoltatással összefüggésben sérelmezi, hogy a rendőrök az igazolványát durva és arrogáns stílusban kérték. Az intézkedés során D. a panaszos arcát csipkedte, a panaszost szidalmazta és lökdöste. A rendőrök által alkalmazott hangnem kapcsán a Testület a következő megállapításokat teszi.

A rendőrség a panaszosnak az intézkedés hangnemével összefüggő állítására nem reagált, így nincs rendőri nyilatkozat sem arról, hogy a két eljáró rendőr milyen hangnemet használt, vagy tett-e emberi méltóságát sértő kijelentéseket a panaszossal szemben.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése értelmében „a Rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait”, míg a 11. § (1) bekezdés rögzíti, hogy „a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni”.

Felhívja továbbá a Testület a figyelmet a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexében (a továbbiakban: Etikai Kódex) foglalt követelményekre is, amelyek ugyan nem minősülnek normatív előírásoknak, mégis alapjaiban határozzák meg a rendőri hivatás értékeit, és erkölcsi iránymutatásul szolgálnak a rendőrség és az egyes rendőrök számára. Az Etikai Kódex 5. pontja szerint „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el”.

A Testület a fenti rendelkezésekre hivatkozással számos korábbi állásfoglalásban is leszögezte már álláspontját, miszerint az intézkedő rendőröktől – mint közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaitól – minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Véleményét – amelyet a konkrét esetben is irányadónak tekint – 64/2008. (VIII. 18.) számú állásfoglalásban az alábbiak szerint foglalta össze. „A rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is elsősorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, az államszervezeten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket.”

A Testület a panaszossal szemben alkalmazott bánásmód és hangnem kapcsán is csupán azt tudja rögzíteni, hogy a rendelkezésre bocsátott információk alapján nem volt

lehetősége a kérdésben megalapozott döntést hozni, így a panaszos emberi méltóságának megsértését nem tudta megállapítani.

d) A rendőrök a panaszossal szemben testi kényszert és bilincset alkalmaztak.

A panaszos beadványában arról számol be, hogy igazoltatása után „rendkívül erőszakos” módon beültették a szolgálati gépkocsi hátsó ülésére, és rázárták az ajtót. A helyi rendőrség udvarára érve a panaszos kiszállt a szolgálati gépkocsiból, ekkor azonban a rendőrök bántalmazni kezdték: ököllel „nekimentek” és rugdosták. A panaszos a földre rogyott, amelyet követően kezeit a rendőrök megbilincseltek, és felváltva, mintegy 4-5 percen keresztül rugdosták. Végül „további verés közepette bevonszolták” az épületbe, ahol közel 40 percen keresztül a rendőrök papírokat töltöttek ki, míg a panaszos megbilincselve várakozott. Az elkészült iratokat a panaszossal nem írták alá, hanem átszállították az orvosi ügyeletre vérvétel céljából. Itt levették a panaszos kezeiről a bilincset, és a rendőrök úrnak szólították.

Jelentésük szerint a rendőrök az intézkedés helyszínén alkoholszondát kívántak alkalmazni, a panaszossal szemben, aki azonban a szondát nem volt hajlandó megfűjni. Ezt követően közölték a panaszossal, hogy előállítják a rendőrségre, aminek hallatán a panaszos agresszívé vált, hangosan kiabálni kezdett, és szidalmazta a rendőröket. A rendőrök a panaszost beültették a szolgálati gépkocsiba, és beszállították a helyi rendőrségre. A rendőrség épületéhez érve az egyik rendőr a járművet leállította, majd a jobb hátsó ajtót kinyitva, felszólította a panaszost, hogy szálljon ki. A panaszos ekkor újra „agresszívé vált, és ellenállt”. A rendőr kollégái segítségét kérte, és „együttes erővel, testi kényszer alkalmazásával” a földre szorították, majd megbilincseltek a panaszost, aki ezt követően együttműködő magatartást tanúsított.

A jelentés rögzíti, hogy az eljáró rendőrök a panaszossal szemben az Rtv. 47. § értelmében vett testi kényszert, és a 48. § d) pontjára figyelemmel bilincset alkalmaztak. Eljárásuk során figyelemmel voltak a Szolgálati Szabályzat 59. és 60. §-aiban foglalt rendelkezésekre is. A panaszost a rendőrök a jogellenes magatartás abbahagyására előzetesen felszólították. A kényszerítő eszközöket a rendőrök az utcán alkalmazták, azok alkalmazására a panaszost szintén előzetesen felszólították. Az intézkedés során sérülés nem történt, anyagi kár nem keletkezett.

Az Rtv. 47. §-a értelmében a rendőr – intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat. A Szolgálati Szabályzat 59. §-a a törvényi előírást a következőképpen egészíti ki: kényszerítő eszköz alkalmazása feltételeinek fennállása esetén testi kényszert akkor kell alkalmazni, ha a rendőri erőfölény vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel biztosítható. A testi kényszer alkalmazása során a rendőr felhasználhatja az önvédelmi fogásokat is.

A rendőr bilincset az Rtv. 48. §-a szerint alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy önkárosításának megakadályozására, támadásának megakadályozására, szökésének megakadályozására vagy ellenszegülésének megtörésére. A bilincselés szabályait a Szolgálati Szabályzat 60. §-a részletezi, amelynek (1) bekezdése példalózó jelleggel felsorolja a bilincs használatának eseteit. Eszerint bilincs használata különösen azzal szemben indokolt, aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek

abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető; vagy aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, illetve az intézkedésben közreműködőt megtámadja; akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg; akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg; aki önkárosító magatartást tanúsít, vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget.

A rendőrség és a panaszos előadása egybeesik abban, hogy a panaszossal szemben azt követően alkalmazták a rendőrök testi kényszert és bilincset, hogy a rendőrség udvarán a szolgálati gépkocsiból a panaszos kiszállt. A rendőrök előadása szerint erre azért került sor, mert a panaszos „agresszívá vált, és ellenállt”, ezzel szemben a panaszos arról számol be, hogy a gépkocsiból kiszállva a földre rogyott, amit követően a rendőrök megbilincseltek, majd bántalmazni kezdték.

Annak eredményeként, hogy a történések pontos menetét – részben a panaszos, részben a rendőrség együttműködésének hiányában – az események ezen részét illetően sem sikerült feltárni, a Testület nem tudott megalapozott döntést hozni arról, hogy a panaszossal szemben a testi kényszer és a bilincs használatára a rendőrségi gépkocsiból való kiszállítást követően indokoltan került-e sor, ezért alapjogsértés e tekintetben sem volt megállapítható.

e) A panaszos azon állításával összefüggésben, hogy a rendőrök az intézkedés során testi kényszernek nem minősülő fizikai erőszakot alkalmaztak vele szemben, a Testület az alábbiak szerint foglalt állást.

A panaszos előadása szerint a rendőrök nemcsak a törvény szerinti kényszerítő eszközöket alkalmazták vele szemben, hanem azon túlmutató erőszakos cselekményeket is tanúsítottak, így az intézkedés helyszínén D. a panaszos arcát csipkedte és lökdöste is, a rendőrség udvarán pedig a rendőrök ököllel „nekimentek” és rugdosták, majd kezeit megbilincseltek, felváltva, még mintegy 4-5 percen keresztül tovább rugdosták. Végül „verés közepette bevonszolták” az épületbe.

A panaszos kérte az ügyeletes orvost, hogy vegyen látellelet a sérüléseiről, az orvos azonban „ügyeleti munkájára való hivatkozással” a kérésnek nem tett eleget, ellenben arra kérte a panaszost, hogy várja meg a váróteremben.

2010. április 6-án a panaszos felkereste házi orvosát, mivel még mindig fájdalmai voltak, és rosszul érezte magát. Az orvos beutalta röntgenre, ami alapján utóbb megállapíthatóvá vált, hogy komoly mellkasi sérülései keletkeztek, egyik jobb oldali bordája eltört, és folyadék került a tüdejébe „a módszeres rugdosás és verés eredményeként”. A röntgenfelvétel alapján a panaszost a kezelő szakorvos arról tájékoztatta, hogy hivatalból feljelentést tesz a rendőrök ellen.

A Városi Egészségügyi Intézményben kiállított mellkasi röntgenlelet alátámasztja a panaszos állítását. A dokumentum szerint a „jobb oldalon latero-dorsalisán bennük harántujjni pleuralis folyadék”, „bal oldalon lateralisán minimálisan több fluidum látható”, „jobb oldalon a XI. borda hátsó ívén 3 mm-es diastasisal és dislocatioval járó fractura ábrázolódik”, „a jobb

VIII-IX. bordák elülső ívén törés utáni állapot észlelhető”. A vizsgálatot 2010. április 6-án végezték el.

A B. Városi Kórház – Rendelőintézetben 2010. április 7-én elvégzett vizsgálat a panaszosnál bordatörést állapított meg, amely sérülés 8 napon túl gyógyul. A vizsgáló orvos a mellűrben lévő folyadék gyülem miatt további kontroll röntgenvizsgálatok szükségességét állapította meg.

A rendőrség – három példányban – megküldte a panaszos orvosi vizsgálatáról rögzített ambuláns lapot. A dokumentum rögzíti, hogy a panaszos az orvosi vizsgálatra saját lábán, rendőri kísérettel, sérülés- és panaszmentesen érkezett vér- és vizeletvétele. Az orvos enyhe alkoholos leheletet tapasztalt, a panaszos térben és időben tájékozott volt, az ujj-orr próbát jól teljesítette, egyensúlyvesztés nem fordult elő. Az orvos a vizeletet és a vért levette. A vizsgálat időpontja 20 óra 50 perc volt.

A rendőrök arról, hogy a törvényben rögzített kényszerítő eszközök alkalmazásán túl bármilyen erőszakos cselekményt tanúsítottak volna a panaszossal szemben, nem tesznek az iratokban említést.

A Testület utal arra, hogy az Rtv. szerint rendelkezésre álló bizonyítási eszközök köre meglehetősen szűk, a Testület az ügyészség rendelkezésére álló eszközök – szembesítés, rendőrök személyes meghallgatása stb. – legtöbbször nem veheti igénybe. A tényállás felderítése során kizárólag a panaszos és az érintett rendőrök nyilatkozata állt rendelkezésre.

A Testület irányadónak tartja az Emberi Jogok Európai Bíróságának (továbbiakban: Bíróság) gyakorlatát (lásd például: Selmouni kontra Franciaország, Ribitsch kontra Ausztria és Tomasi kontra Franciaország), amelynek értelmében amennyiben egy személy a hatóságok őrizetébe kerül és rajta az ezen idő alatt sérülések keletkeznek, megfordul a bizonyítási teher, és a hatóságokra, illetve az érintett államra hárul, hogy elfogadható magyarázatot adjon a sérülés okát illetően. Ellenkező esetben a Bíróság megállapítja az Emberi Jogok Európai Egyezménye kínzást, megalázó vagy embertelen bánásmódot tilalmazó 3. cikkének sérelmét.

Jelen ügyben azonban – a Testület rendelkezésére álló adatok alapján – nem volt kétséget kizáróan bizonyítható, hogy a panaszos sérülései a fogvatartás ideje alatt keletkeztek. A sérelmezett események ugyanis 2010. április 3-án zajlottak, a sérüléseket azonban csak április 6-án rögzítette orvos. A panaszos ugyan – elmondása szerint – kérte a vérvételt végző orvost, hogy vegyen fel sérüléseiről látletet, ám erre végül nem került sor.

Nem kizárt, hogy azon bizonyítékok alapján, amelyek az eset kapcsán folyó büntetőeljárásban feltehetően rendelkezésre állnak, igazolható lenne a sérülések keletkezésének időpontja (így például az igazságügyi orvosszakértői vélemény vélhetően tartalmazza a sérülések keletkezésének valószínűsíthető időpontját), azonban a panaszos ezeket a bizonyítékokat többszöri kérés ellenére sem bocsátotta a Testület rendelkezésére. Ilyen körülmények között – tekintettel arra, hogy a rendőri intézkedés és az orvosi vizsgálat között három nap telt el – a Testület nem tudta minden kétséget kizáróan megállapítani, hogy a sérülések valóban az intézkedés során, és nem az azt követő napokban keletkeztek.

Fentiek miatt a Testület nem tudta feloldani a panaszos és a rendőrség állítása közötti ellentmondást, ezért a panaszos testi épséghez fűződő jogának sérelmét bizonyítottság hiányában nem tudta megállapítani.

f) A panaszos végül sérelmezte, hogy az intézkedés során a rendőrök megrongálták a kerékpárját. Előadás szerint ugyanis miután „rendkívül erőszakos” módon beültették a szolgálati gépkocsi hátsó ülésére, és rázárták az ajtót, az első ülésre beült D. is, majd utasította S.-t, hogy a panaszos kerékpárját törje össze. Ennek megfelelően S. „kitaposta a hátsó kereket.

A rendőrségi iratok a panaszos ezen sérelmével összefüggésben sem tartalmaznak érdemi nyilatkozatot vagy más megállapítást.

A Testület megítélése szerint a rendőrök magatartása – amennyiben ténylegesen a panaszos állítása szerint cselekedtek – alkalmas volt arra, hogy megvalósítsa a rongálás bűncselekmény elkövetésének a gyanúját. A rendőrség tájékoztatása szerint hasonló következtetésre jutott a Gy. Városi Nyomozó Ügyészség is, ezért a fenti cselekmény kapcsán eljárást kezdeményezett a rendőrök felelősségre vonása érdekében.

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján azonban a Testület ebben a kérdésben sem tudott megnyugtatóan állást foglalni, így a panaszos tulajdonhoz fűződő jogának sérelmét nem tudta megállapítani.

IV.

A Testület a rendőrség és a panaszos előadásában feltárt ellentmondást a panasz kivizsgálása során arra alkalmas eszközök és információk hiányában nem volt képes feloldani. Ennek következtében arra a megállapításra jutott, hogy az igazoltatás miatt a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő alapjogának a megsértése, a panaszos előállítása miatt személyes szabadsághoz való alapvető jogának a megsértése, a panaszossal szemben alkalmazott bánásmód és hangnem kapcsán pedig emberi méltóságának megsértése nem megállapítható. A Testület nem tudott megalapozott döntést hozni arról sem, hogy a panaszossal szemben a testi kényszer és a bilincs használatára indokoltan került-e sor, vagy, hogy a rendőrök az intézkedés során alkalmaztak-e testi kényszernek nem minősülő fizikai erőszakot. Végül a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a Testület a panaszos azon sérelme kapcsán, miszerint a rendőrök megrongálták a kerékpárját, ugyancsak nem tudott megnyugtatóan állást foglalni, így a panaszos tulajdonhoz fűződő jogának sérelmét nem tudta megállapítani.

A Testület a fentiek alapján – figyelemmel az Rtv. 93. § (2) bekezdésében foglaltakra – a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2011. április 13.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Dr. Kádár András Kristóf
előadó testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET